

DOI : 10.33274/2079-4819-2021-75-2-73-81

JEL : Z13, P42, P46

УДК 338.24

Гладкова І. О.,
аспірант
ОП «Економіка»

Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського, м. Кривий Ріг, Україна,
e-mail : gladkova_io@donnuet.edu.ua

ПОСЛУГИ МІСЦЕВИХ ВИРОБНИКІВ ЯК ПАРАМЕТР ЯКОСТІ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ КРИВОГО РОГУ

UDC 338.24

Hladkova I. O.,
PhD student

Mykhailo Tuhan-Baranovskyi Donetsk
National University of Economics and Trade, Kryvyi Rih, Ukraine
e-mail: gladkova_io@donnuet.edu.ua

SERVICES OF LOCAL PRODUCERS AS A PARAMETER OF QUALITY OF LIFE OF THE POPULATION OF KRYVYI RIH

Мета. Метою представленого дослідження є оцінка рівня життя населення міста Кривий Ріг через оцінку рівня надання послуг місцевих виробників.

Методи. Теоретичною базою дослідження виступають досягнення зарубіжних та вітчизняних науковців щодо параметрів якості життя населення. Для досягнення поставленої мети було використано наступні методи дослідження: аналіз статистичних даних, аналіз маркетингового дослідження «Стан ринку послуг м. Кривого Рогу».

Результати. Представлена стаття порушує проблему якості життя людини у сучасному світі на підставі такого важливого параметру, як надання їй різноманітних соціальних послуг. Дане дослідження присвячене дослідженню соціальних послуг, що надавалися мешканцям міста Кривого Рогу Дніпропетровської області впродовж 2020 року. Здійснивши аналіз попередніх публікацій з порушеної тематики, авторка засвідчила факт наявності широкого спектру послуг у сфері державного управління та акцентуації соціальних послуг у контексті соціального захисту населення та децентралізації влади. Розвідка написана на матеріалах, що підготовлені, опрацьовані та збережені в архіві комунального підприємства «Інститут розвитку міста Кривого Рогу». Дана стаття носить ознаки наукової новизни, адже, уміщує раніше не вживаний контент, зокрема, підсумкові результати репрезентативних соціологічних опитувань за методикою анкетування, що були проведені серед жителів Кривого Рогу. Предметом авторського дослідження стали найбільш витребувані пересічними громадянами послуги, як-от: перукарські, індивідуального пошиття чи ремонту одягу та взуття, громадського харчування, дозвілля, догляду за людьми похилого віку тощо. Центральним аспектом проведеного дослідження стала проблема доступності та якості надання медичних послуг, що особливо актуально в умовах пандемії.

Ключові слова: управлінське рішення, методи обґрунтування управлінських рішень, кореляція, регресійна модель, прогнозування, товарообіг.

Постановка проблеми. Спираючись на кілька тисячолітній розвиток, сучасний дослідницький та науковий світ напрацював цілу низку цивілізаційних характеристик і показників, за якими вимірюється якість життя людей. Одним із параметрів зазначеної ознаки є рівень надання різноманітних затребуваних громадою послуг (державних, адміністративних, муніципальних, громадських, соціальних, комунальних тощо). Фахове дослідження останніх забезпечує об'єктивний аналіз поточного стану тієї чи іншої територіальної одиниці і потребує регулярного моніторингу задля визначення на-

© І. О. Гладкова, 2021

прямків свого розвитку на майбутнє. Виходячи з даної констатації, проблема надання послуг населенню ніколи не втрачає своєї актуальності і є затребуваною, як у науковому, так і суспільному, сенсах.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Порушена нами проблема досліджувалася у різноманітних аспектах і багатьма дотичними до даної тематики науковцями. Фахівцями у сфері державного управління наведено поняття послуг у даній системі та запропоновано відповідну їх класифікацію [2, с. 116–122].

Механізми державного управління соціальними послугами та їх вдосконалення в об'єднаних територіальних громадах досліджено як у закордонних [3], так і вітчизняних монографіях [1]. Розвідниця Ю. Кривобок порушила проблему соціальних послуг в системі соціального захисту населення України [2, с. 97–102].

Дослідниця Л. Савчук розглянула питання реформування системи надання соціальних послуг в Україні в рамках децентралізації влади [5, с. 78–80]. Разом з тим, проблема надання соціальних послуг в окремо взятих населених пунктах на сьогоднішній день залишається не опрацьованою.

Отже, спираючись на наукові здобутки попередників, авторка поставила за мету дослідити проблему надання послуг в окремому, регіональному, спектрі, зокрема, надання соціальних послуг мешканцям міста Кривого Рогу Дніпропетровської області. Враховуючи відсутність подібних досліджень дотепер та факт залучення невживаних раніше аналітичних матеріалів 2020 р. щодо виконання міської програми по наданню послуг мешканцям Кривого Рогу, проведена нами робота претендує на визнання її наукової новизни.

Метою статті є саме розробка прогнозної моделі результатів діяльності торговельного підприємства для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як підкреслюють польські науковці М. Ольчак та К. Ростек, досвід європейського самоврядування наочно демонструє тезу стосовно того, що недостатня увага, яку ор-

гани місцевого самоврядування приділяють соціальній сфері, у достроковій перспективі призводить до уповільнення темпів економічного розвитку регіону, до поступового відтоку з нього місцевих жителів [4, с. 5].

На наше переконання, розглядаючи проблему надання послуг пересічним громадянам, слід пам'ятати, що в їх оцінці мусить діяти зворотній принцип, а саме: чим нижче адміністративний статус населеного пункту, тим має бути вищим рівень пропонованих населенню послуг — лише за таких умов є підстави говорити про позитивні тенденції його подальшого розвитку.

В зазначеному контексті особливий науковий і суспільний інтерес становить проблема надання послуг у місті Кривому Розі — потужному індустріальному центрі нашої держави, флагмані гірничо-металургійної галузі України, але обмеженому у своєму адміністративному статусі рівнем районного населеного пункту. Протиріччя поставленої проблеми полягає у тому, що для очільника району Кривий Ріг, безумовно і завжди, передував і передувє у показниках, пов'язаних з наданням послуг, але з урахуванням вдвічі-втричі більшого населення, ніж у багатьох обласних центрах, і очевидним наближенням до міст-мільйонників та навіть самої столиці, потребує їх різновекторного та постійного розвитку.

Варто наголосити на тому, що Кривий Ріг оперує доволі широкою інфраструктурою, спрямованою на вирішення проблеми надання послуг місцевим жителям. У місті діє розгалужена мережа освітніх та медичних закладів, велика кількість установ культурного та побутового призначення. На сьогоднішній день криворіжці отримують якісні транспортні послуги як від комунальних, так і від приватних перевізників.

Кривий Ріг — єдине в Україні районне місто, що користується послугами такої унікальної транспортної споруди, як «Метротрам». Окрім того, віднедавна криворіжці отримали право безкоштовного проїзду в усіх видах комунального транспорту — це безпрецедентне у масштабах України рішення криворізької міської влади дивує навіть

столицю, адже, у Києві правом безкоштовного проїзду користуються лише пільгові категорії громадян. «Картка Криворіжця» на даному етапі має різноплановий функціонал, та надає можливість відстежувати пересування та харчування дитини у закладі освіти. Користування міським транспортом для пільгових категорії населення здійснюється завдяки картки мешканця міста.

Слід зазначити, що Кривий Ріг демонструє першість і в застосуванні інноваційних підходів у справі поліпшення надання послуг — задовго до резонансної державної програми по діджиталізації у Кривому Розі було створено єдину систему фіксації і оплати житлово-комунальних послуг «Новаком», яка суттєво спростила дану процедуру як для споживачів послуг, так і для тих, хто їх надавав. Також створена система центру адміністративних послуг «Віза», де мешканці міста можуть отримати кваліфіковану допомогу в режимі онлайн доступу.

Окрім того, Кривий Ріг позначений великою кількістю сучасних торговельно-розважальних комплексів, які успішно вирішують

проблему постачання містян продуктами харчування, промисловими товарами, послугами, пов'язаними з проведенням індивідуального, сімейного та групового дозвілля, інтелектуальним, естетичним та спортивним розвитком дітей, туристичним відпочинком тощо.

Отже, у цілому, Кривий Ріг має очевидні здобутки у сфері надання своїм мешканцям різноманітних послуг. Разом з тим, у цьому важливому сегменті життя криворіжців існує і чимало недоліків.

Задля отримання об'єктивних даних стосовно якості існуючих послуг та складання програми щодо їх подальшого розвитку, комунальне підприємство «Інститут розвитку міста Кривий Ріг» проводить регулярні дослідження щодо стану міської сфери надання послуг. На підставі наявних у нашому розпорядженні матеріалів та згідно з отриманими даними за 2020 рік [6] результати оцінювання мешканцями надання послуг у м. Кривий Ріг представлено на рис. 1.

Так, високу оцінку надала така частка мешканців міста: перукарські — 3%, послуги з громадського харчування — 3 %, по-

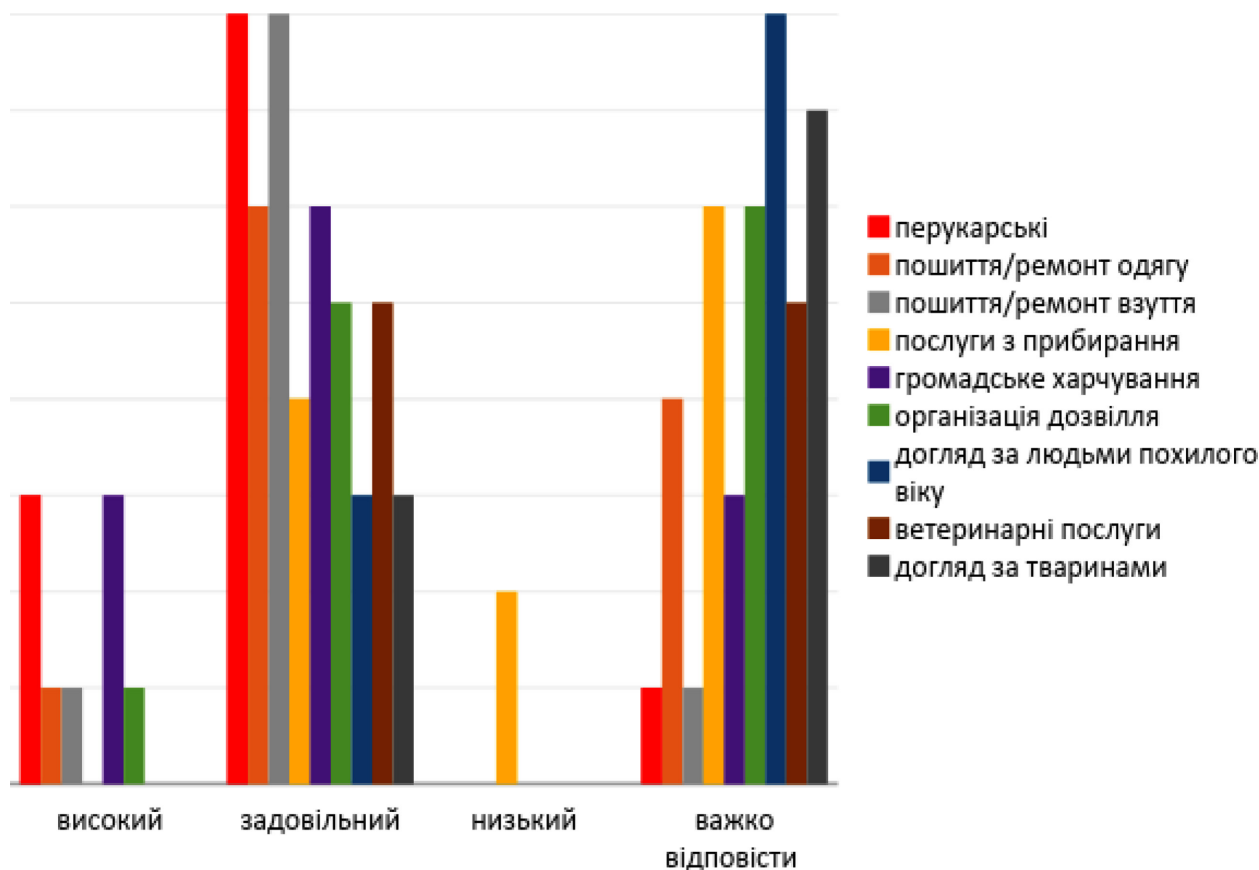

Рис. 1. Оцінка рівня послуг у м. Кривий Ріг, %

шиття/ремонт одягу — 1 %, пошиття/ремонт взуття — 1 %, послуги з організації дозвілля — 1 %; задовільно оцінила така частка мешканців міста: перукарські 8 %, пошиття та ремонт одягу — 6 %, пошиття та ремонт взуття — 8 %, послуги з прибирання — 4 %, громадське харчування — 6 %, послуги з організації дозвілля — 5 %, догляд за людьми похилого віку — 3 %, ветеринарні послуги — 5 %, догляд за тваринами — 3 %; - низький рівень: послуги з прибирання 2 %; - важко відповісти — 41 %.

Виходячи зі щойно оприлюднених відсотків, стає очевидним, що мешканці Кривого Рогу потребують покращення достатньо великої кількості послуг, зокрема, перукарських (лише 11 % респондентів потраку-

ють їх, як високо та задовільно розвинені), індивідуального пошиття або ремонту одягу та взуття (відповідно 7 % та 9 % позитивних відгуків), розвитку місць громадського харчування (9 % позитивних відповідей респондентів), дозвіллевих практик (6 % позитивних відгуків містян), надання ветеринарної допомоги домашнім тваринам (рівнем послуги задоволено не більше 8 % опитаних). Особливе занепокоєння у місцевих органах влади має викликати той факт, що доглядом за людьми похилого віку задоволено лише 3 % респондентів.

На підставі опрацьованих даних нами також визначено рівень доступності медичних послуг у Кривому Розі, що вкрай важливо в умовах пандемії Covid-19, рис. 2.

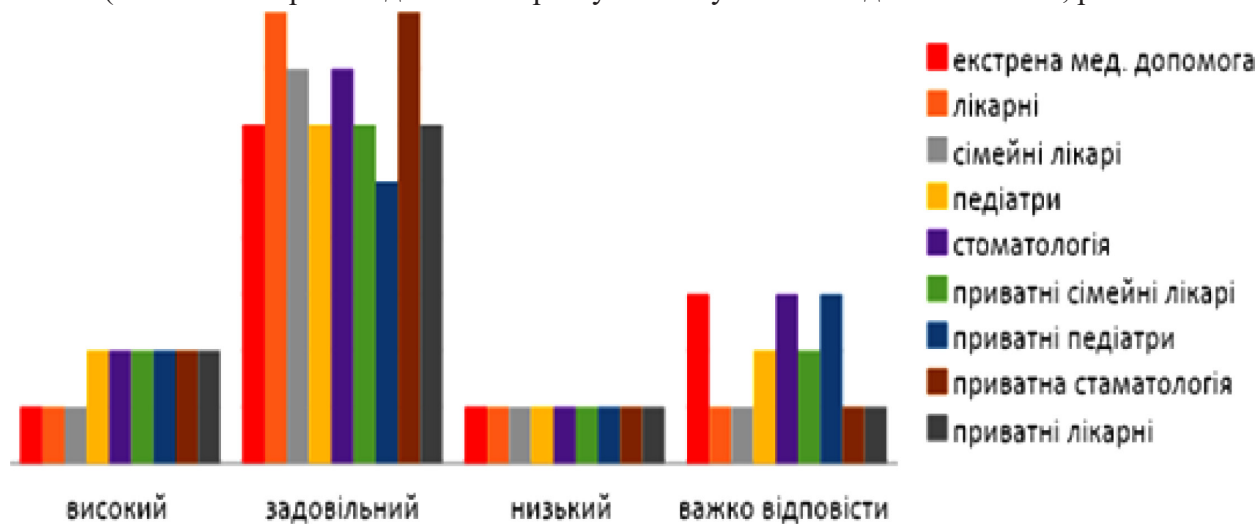

Рис. 2. Рівень доступності медичних послуг у м. Кривий Ріг, %

Учасники проведеного нами опитування поставили з цього приводу жорсткі вердикти, а саме:

— високою оцінкою рівень доступності медичних послуг оцінила незначна кількість мешканців: екстрена медична допомога — 1 %, лікарні — 1 %, сімейні лікарні — 1 %, педіатри — 2 %, стоматологія — 2 %, приватні сімейні лікарі — 2 %, приватні педіатри — 2 %, приватна стоматологія — 2 %, приватні лікарні — 2 %;

— задовільний рівень: екстрена медична допомога — 6 %, лікарні — 8 %, педіатри — 7 %, стоматологія — 6 %, педіатри — 7 %, приватні сімейні лікарі — 6 %, приватні педіатри — 5 %, приватна стоматологія — 8 %, приватні лікарні — 6 %;

— низький рівень: екстрена медична допомога — 1 %, лікарні — 1 %, сімейні лікарні — 1 %, педіатри — 1 %, стоматологія — 1 %, приватні сімейні лікарі — 1 %, приватні педіатри — 1 %, приватна стоматологія — 1 %, приватні лікарні — 1 %; важко відповісти — 17 %.

Очевидно, що рівень задоволення цією послугою є настільки низьким, що потребує негайного втручання відповідних органів і посадовців.

Загальне незадоволення рівнем доступності медичних послуг наклало негативний відбиток і на оцінку рівня надання цих медичних послуг у Кривому Розі. На нашу думку, мала кількість позитивних відгуків респондентів по даному виду соціальних

послуг, перш за все, пов'язана з домінантою лікування пандемійних станів та довготривалим життям мешканців міста в умовах суворих локдаунів, рис. 3.

За показником рівня надання медичних послуг у Кривому Розі впродовж 2020 р. було отримано наступні результати: - високий рівень: приватні сімейні лікарі — 1 %, приват-

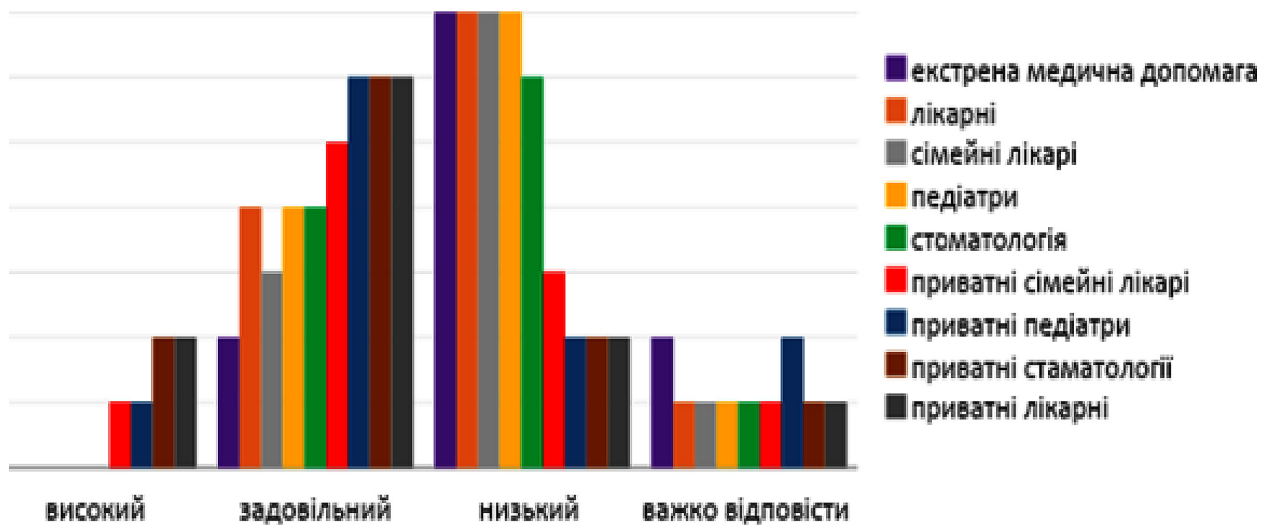

Рис. 3. Оцінка рівня надання медичних послуг у м. Кривий Ріг, %

ні педіатри — 1 %, приватні стоматології — 2 %, приватні лікарні — 2 %; - задовільний рівень: екстрена медична допомога — 2 %, лікарні — 4 %, сімейні лікарі — 3 %, педіатри — 4 %, стоматологія — 4 %, приватні сімейні лікарі — 5 %, приватні педіатри — 6 %, приватні стоматології — 6 %, приватні лікарні — 6 %; - низький рівень: екстрена медична допомога — 7 %, лікарні — 7 %, сімейні лікарі — 7 %, педіатри — 7 %, стоматологія — 6 %, приватні сімейні лікарі — 3 %, приватні педіатри — 2 %, приватні стоматології — 2 %, приватні лікарні — 2 %; - важко відповісти — 11 %.

Низькі показники у сфері медичних послуг, цілком прогнозовано, задають тон і у сегменті дослідження щодо недостатньої кількості послуг у Кривому Розі, рис. 4.

Так, за опрацьованими нами матеріалами більшість мешканців міста прагнуть, перш за все, розширити та покращити медичні послуги: за збільшення приватних сімейних лікарів виступають 27 % респондентів; логопедії — 17 %; дефектології — 15 %; приватних стоматологів — 12 %; приватних педіатрів — 10 %; приватних психологів — 6 %; важко відповісти — 13 %. Окрім того, аналіз матеріалів за 2020 рік свідчить, що в

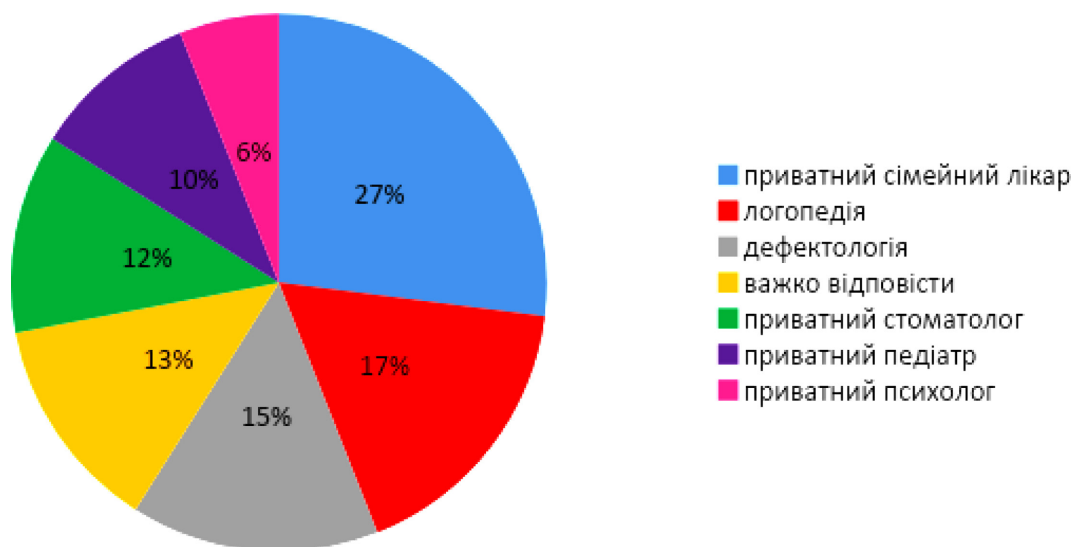

Рис. 4. Недостатня кількість медичних послуг у м. Кривий Ріг, %

Кривому Розі потрібно удосконалити та розширити послуги: по догляду за безхатніми тваринами — 19 %; послуги громадського харчування — 15 %; ветеринарні послуги — 13 %; психологічні послуги — 8 %; послуги з організації тренінгів та курсів — 6 %; послуги з пошиття та ремонту одягу — 4 %; послуги з ремонту взуття — 4 %; послуги з організації дозвілля — 2 %; послуги по до-

гляду за людьми похилого віку — 2 %; важко відповісти — 27 % (рис. 5).

За параметром «Оцінка стану комунальних послуг у Кривому Розі» також маємо невтішні результати (рис. 6). Так, згідно річних даних за 2020 рік стан комунальних послуг у місті визначено наступним чином: не змінився — 57 %; покращився — 23 %; важко відповісти — 13 %; погіршився — 7 %.

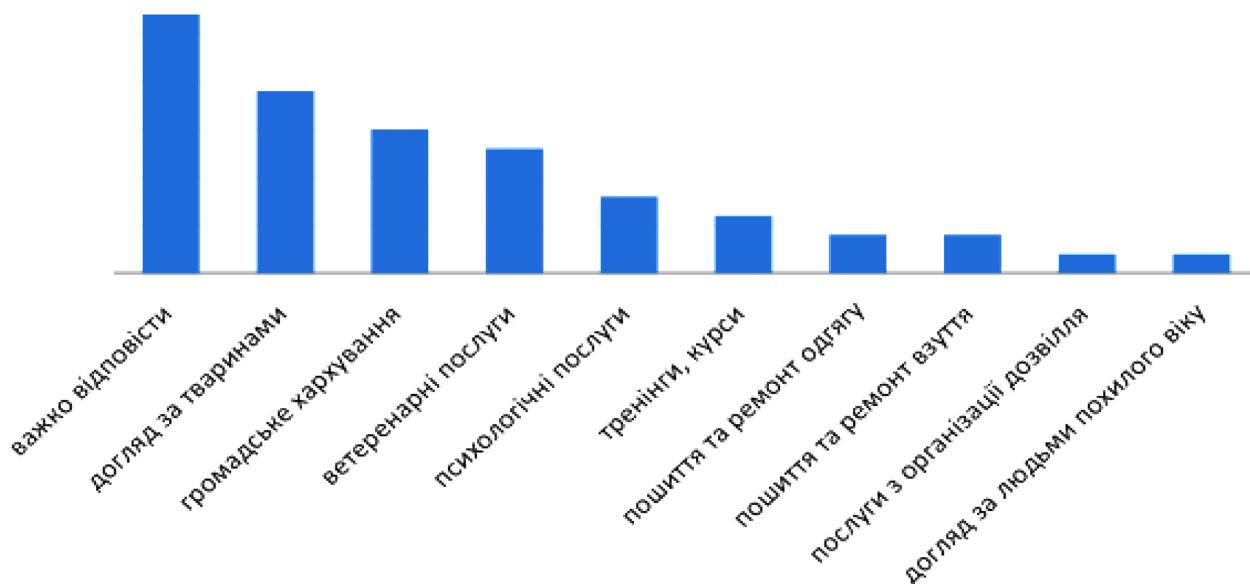

Рис. 5. Недостатня кількість послуг у м. Кривий Ріг, %

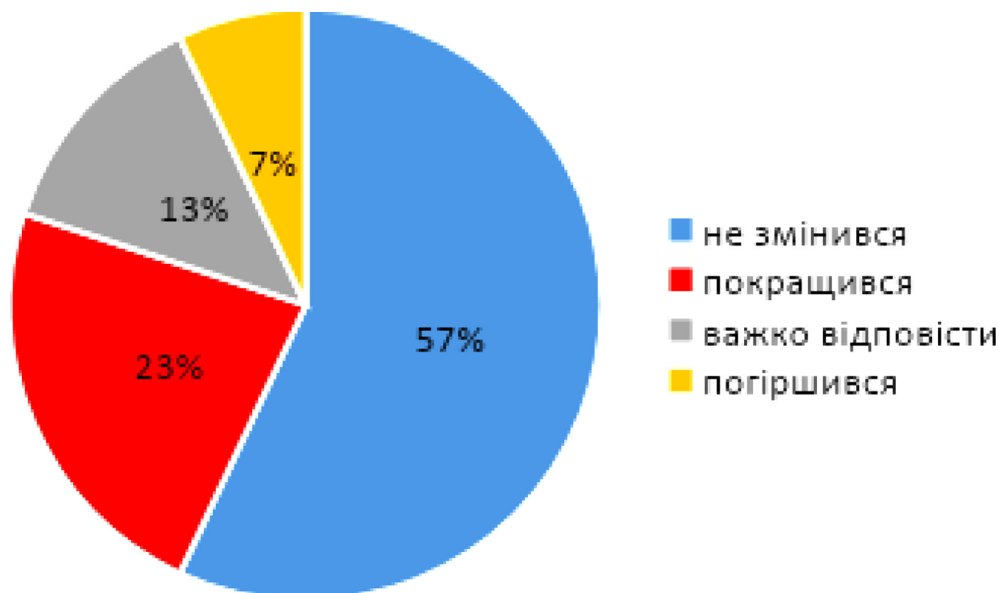

Рис. 6. Стан комунальних послуг за останні три роки, %

На цьому тлі, відчутно краще виглядають показники послуг, наданих ОСББ. За даними дослідження минулого року комунальні послуги, надані об'єднаннями співвласників багатоквартирних будинків оцінюються як високі — 33 % опитаних; як задовільні —

29 % респондентів; як погані — 25 % респондентів; важко відповісти — 13 %.

Висновки. Отже, загалом, рівень розвитку надання найбільш вживаних послуг населенню Кривого Рогу впродовж 2020 року, попри складнощі, пов'язані з локдаунними

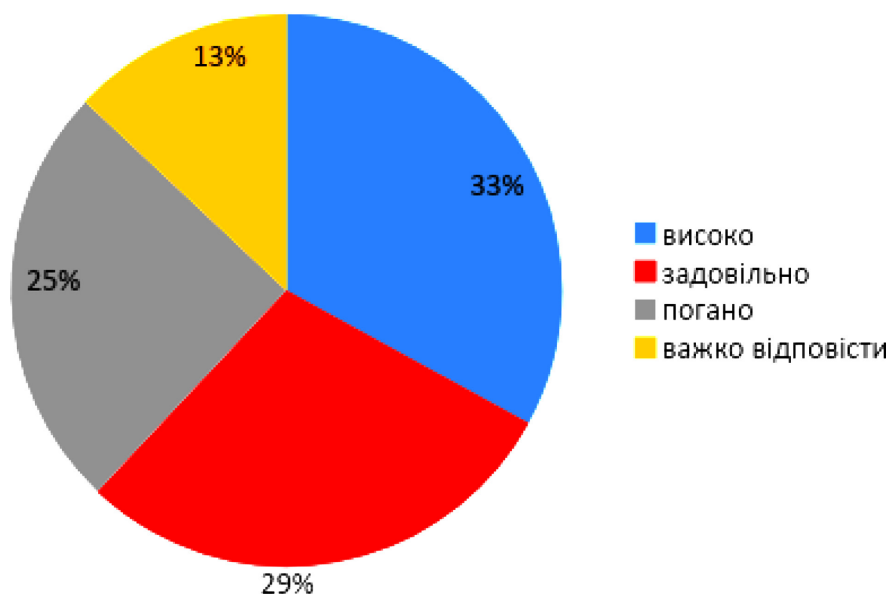

Рис. 7. Оцінка надання послуг об'єднаннями співвласників багатоквартирних будинків, %

обмеженнями, коливається на середніх позначках. Разом з тим, серйозне занепокоєння викликають окремі з них. Найгострішою проблемою міста у минулому році стала доступність та якість надання медичних послуг. Попри відключення від державного фінансування місто продовжує надавати висококваліфіковані медичні послуги у 5-й, 8-й та 16-й багатопрофільних лікарнях, але, безумовно, вирішення даної проблеми повинно перебувати на пріоритетних позиціях, адже, фактор послуг є важливим індикатором якості життя суспільства.

Список літератури

1. Дубич К. В. Механізми державного управління соціальними послугами: зарубіжний досвід та управлінські реалії : монографія. Київ : Інформаційно-аналітичне агенство, 2015. 377 с.
2. Жук Ю. Поняття послуг у системі державного управління. *Ефективність державного управління*. 2015. Вип. 45. С. 116–122.
3. Ольчак М., Ростек К. Вдосконалення соціальних послуг в об'єднаних територіальних громадах : посібник. Київ: Фонд міжнародної солідарності, 2019. 57 с.
4. Кривобок Ю. Соціальні послуги у системі соціального захисту: проблеми та перспективи удосконалення в Україні. *Політичний менеджмент*. 2012. № 1–2. С. 97–102.

5. Савчук Л. Реформування системи надання соціальних послуг в Україні в рамках децентралізації влади. *Актуальні проблеми державного управління*. 2019. № 2(78). С. 78–80.

6. Стратегічний план розвитку міста Кривого Рогу на період до 2025 року. 2020. URL : https://kr.gov.ua/ua/osxfile/pg/100415583959267_s_13o/%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%BD2025.pdf (дата звернення 10.08.2021).

7. Управління соціальним і гуманітарним розвитком : навч. посіб. Київ : НАДУ. 2009. Ч. 1. 456 с.

8. Соціальні індикатори рівня життя населення : стат. зб. Київ: Державний комітет статистики України. 2012. 203 с

9. Тодоров А. Якість життя: критичний аналіз концепцій. Київ : Академвидав. 2004. 560 с.

10. Філіпенко А. Основні проблеми економіки розвитку. Київ : Либідь. 2003. 684 с.

11. Федосенко Н. До питання про місце договору з надання послуг у ході виконання маркетингових досліджень у системі цивільно-правових договорів. *Підприємництво, господарство і право*. 2005. № 5. С. 27–29.

References

1. Dubych, K. V. (2015). *Mekhanizmy derzhavnoho upravlinnia sotsialnymi posluhamy*:

zarubizhnyi dosvid ta upravlinski realii [Mechanisms of state management of social services: foreign experience and management realities]. Kyiv, Informatsiino-analitychne ahentstvo Publ., 377 p.

2. Zhuk, Yu. (2015). *Poniattia posluh u systemi derzhavnoho upravlinnia* [The concept of services in the system of public administration]. *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia* [Efficiency of public administration], no. 45, pp. 116–122.

3. Olchak, M., Rostek, K. (2019). *Vdoskonalennia sotsialnykh posluh v obiednanykh terytorialnykh hromadakh* [Improving social services in united territorial communities]. Kyiv, Fond mizhnarodnoi solidarosti Publ., 57 p.

4. Kryvobok, Yu. (2012). *Sotsialni posluhy u systemi sotsialnoho zakhystu: problemy ta perspektyvy udoskonalennia v Ukraini* [Social services in the system of social protection: problems and prospects for improvement in Ukraine]. *Politychnyi menedzhment* [Political Management], no. 1–2, pp. 97–102.

5. Savchuk, L. (2019). *Reformuvannia systemy nadannia sotsialnykh posluh v Ukraini v ramkakh detsentralizatsii vlady* [Reforming the system of providing social services in Ukraine in the framework of decentralization of power]. *Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia* [Actual problems of public administration], no. 2 (78), pp. 78–80.

6. *Stratehichniy plan rozvytku mista Kryvoho Rohu na period do 2025 roku* [Strategic de-

velopment plan of the city of Kryvyi Rih for the period up to 2025] (2020) Available at : https://kr.gov.ua/ua/osxfile/pg/100415583959267_s_13o/%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%BD2025.pdf (Accessed date 10.08.2021).

7. *Upravlinnia sotsialnym i humanitarnym rozvytkom* [Management of social and humanitarian development]. Kyiv, NADU Publ., 2009, Part 1, 456 p.

8. State Statistics Committee of Ukraine (2012). *Sotsialni indykatory rivnia zhyttia naselennia* [Social indicators of living standards]. Kyiv, Derzhavnyi komitet statystyky Ukrainy Publ., 203 p.

9. Todorov, A. (2004). *Yakist zhyttia: krytychnyi analiz kontseptsii* [Quality of life: a critical analysis of concepts]. Kyiv, Akademvydav Publ., 560 p.

10. Filipenko, A. (2003). *Osnovni problemy ekonomiky rozvytku* [The main problems of development economy]. Kyiv, Lybid Publ., 684 p.

11. Fedosenko, N. (2005). *Do pyttannia pro mistse dohovoru z nadannia posluh u khodi vykonannia marketynhovykh doslidzhen u systemi tsyvilno-pravovykh dohovoriv* [On the question of the place of the contract for the provision of services during the implementation of marketing research in the system of civil law contracts]. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo* [Entrepreneurship, Economy and Law], no. 5, pp. 27–29.

Objective. The objective of the article is to study the problem of providing services to the population in the regional dimension.

Methods. The theoretical basis of the study are the achievements of foreign and domestic scientists in management decisions and their justification. To achieve this goal, the following research methods are used: analysis of statistical data, analysis of marketing research «The state of the service market in Kryvyi Rih.»

Results. The presented article brings about the issue of the quality of human life in the modern world on the basis of such an important parameter as the provision of various social services. This survey is devoted to the study of social services provided to residents of the city of Kryvyi Rih, Dnipropetrovsk region during 2020. Analyzing previous publications on the topic, the author testifies to the fact that there is a wide range of services in the field of public administration and the emphasis on social services in the context of social protection and decentralization of power. The purpose of the presented study is to study the problem of providing services to the population in the regional dimension.

The reconnaissance is written on the materials prepared, processed and stored in the archives of the municipal enterprise «Institute of Development of the City of Kryvyi Rih». This article has scien-

tific novelty, because it contains previously unused content, in particular, the final results of representative sociological surveys according to the method of questionnaires, which were conducted among the residents of Kryvyi Rih. The subject of the author's research are the services most in demand by ordinary citizens, such as: hairdressing, individual tailoring or repair of clothing and footwear; catering, leisure, care for the elderly and more. The central aspect of the study is the problem of availability and quality of medical services, which is especially relevant in a pandemic.

Key words: social services, availability and quality of services to the population, sociological survey, communal enterprise « Institute of Development of the City of Kryvyi Rih »,

Надійшла до редакції 08.12.2021

DOI : 10.33274/2079-4819-2021-75-2-81-90

JEL O18, L83

УДК (005.52:005.332.2):640.4(477.6)(045)

Горіна Г. О.,

д-р екон. наук,

професор

Чернега О. Б.,

д-р екон. наук,

професор

Романуха О. М.,

канд. істор. наук,

доцент

Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського, м. Кривий Ріг, Україна,

e-mail: gorina@donnuet.edu.ua

e-mail: chernega@donnuet.edu.ua

e-mail: romanukha@donnuet.edu.ua

АНАЛІЗ СТАНУ ГОТЕЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ У РЕГІОНАЛЬНІЙ ТУРИСТИЧНІЙ СИСТЕМІ ДОНЕЦЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО РЕГІОНУ

UDC (005.52:005.332.2):640.4(477.6)(045)

Gorina G. O.,

Grand PhD in Economic Sciences,

Professor

Mykhailo Tuhan-Baranovskyi Donetsk
National University of Economics and Trade,
Kryvyi Rih, Ukraine

e-mail: gorina@donnuet.edu.ua

Cherneh O. B.,

Grand PhD in Economic Sciences,

Professor

Romanukha O. M.,

PhD in Historical sciences,

Associate professor

e-mail: chernega@donnuet.edu.ua

e-mail: romanukha@donnuet.edu.ua

ANALYSIS OF THE HOTEL INFRASTRUCTURE IN THE REGIONAL TOURIST SYSTEM OF DONETSK ECONOMIC REGION

Мета. Метою статті є виявлення тенденцій розвитку готельної інфраструктури у регіональній туристичній системі Донецького економічного регіону на підставі діагностики ключових показників діяльності галузі.

Методи. З метою досягнення поставлених завдань та мети дослідження у роботі використовувалися наступні наукові методи: системний і комплексний аналіз, порівняльні

© Г. О. Горіна, О. Б. Чернега, О. М. Романуха, 2021